

sig, en Mængde Oplysninger om Sandflugt og Sandklitter, om Klimaet og Flodernes Dybde, Strømforskel, Vandmængde og Forandringer. Disse Forhold have ikke blot en stor geografisk Betydning, men ogsaa en gennemgribende Indflydelse paa Indbyggernes Historie og Kultur.

Af stor videnskabelig Interesse er Dr. *Hedin's* Løsning af *Lob-nor Problemet*, der i sin Tid gav Anledning til en Polemik mellem de to største Kjendere af Centralasien, General *Prschevsky* og Friherre *F. von Richthofen*. Værket indeholder en udførlig historisk og geografisk Skildring af Lop-nor Gruppens Udvikling og Forandringer efter evropæiske og kinesiske Kilder samt efter egne Undersøgelser og Oplysninger hentede hos Indbyggerne. Ikke mindre interessant er Dr. *Hedin's* Beskrivelse af hans besværlige to Maaneders Rejse gennem det nordlige Thibet ad den kolossale Længdedal, der ligger i en Højde af 4880 m. (70 m. højere end Montblanc) mellem Arkatag og de vestlige Koko-schili Bjerge. Her opdagede han en Række Søer, som han undersøgte og kortlagde, og gjorde desuden en Mængde værdifulde, geologiske og morfologiske Iagttagelser.

Efter at Bjergene vare overskredne, rejste Dr. *Hedin* tværs over Tsajdam til Kuku-nor. Her giver han, ligesom andre Steder, en Mængde Oplysninger om Topografien, men fik dog ogsaa Tid til at gøre forskellige kraniologiske Maalinger paa de mongolske Indbyggere. Tsajdam ligger 1500 Meter højere end Tarim-Bækkenet og bestaar for stor Del af en Saltørken, medens Flyvesandsdannelserne ere ubetydelige. Flodomraaderne i Øst-Turkestan ere forholdsvis godt dyrkede og frugtbargjøres ved Kanaler, men i Tsajdam er det dyrkede Areal forsvindende; her findes ingen Byer, og Indbyggerne ere næsten alle Nomader. Beskrivelsen af Rejsen gennem de bedre kjendte Egne Kansu, Alaschan og Ordos er mere kortfattet, men indeholder dog mange nye Iagttagelser af forskjellig Slags.

Foruden Rejseiagttagelserne indeholder Dr. *Hedin's* Bog flere mindre Afhandlinger. Han har saaledes skrevet en kort Oversigt over Højdeforholdene og en lang Liste over østturkestanske, djaggatai-tyrkiske Stednavne, som oftest med Oversættelse, en udmærket god Vejledning for Kartografer, der beskæftige sig med disse Egne. Flere kjendte Videnskabsmænd have bearbejdet *Sv. Hedin's* Samlinger. Dr. *N. Wille* i Kristiania beskriver Alger fra det nordlige Thibet; *W. Botting-Hemsley* og *H. H. W. Pearson* Fanerogamerne; Dr. *H. Bäckström* har bestemt Bjergartproverne og

særlig skrevet om nyvulkanske Bjergarter fra Thibet; Dr. *G. de Geer* har undersøgt Sandprover fra Taklamakan, og Dr. *B. Hassenstein* skriver tilsidst en udførlig Redegjørelse for Kortenes Konstruktion.

Rejsernes Hovedarbejde er nedlagt i Dr. *Sv. Hedin's* ualmindelig nøjagtige Itinerar-Maalinger af den 10,500 Km. lange Rejserute, som Dr. *B. Hassenstein* har afsat paa det fortræffelige Kort over Højasien i sex Blade, der ledsage Bogen. Paa disse Kort har Dr. *Hassenstein* samlet alt, hvad der for Tiden vides om disse Egnes Topografi paa en mønsterværdig Maade, og han kan ikke noksom rose den Dygtighed, Taalmodighed og Energi, som Dr. *Hedin*, ofte under de allerstørste Farer og Besværligheder, har vist ved sine Itinerar-Maalinger. Originalmaterialet bestod af ikke mindre end 550 Blade med en Mængde Landskabsskitser og Tusinder af Pejlingstal. Enhver, der kjender den Slags Maalinger, véd, hvilken Selvfornægtelse, der hører til daglig, hver eneste Time og ofte saa godt som hvert Øjeblik, gennem Maaneder og Aar at gaa med Kompasset i Haanden og have Tanken henvendt paa hver Krumning i Rejse-linjen og hver Forandring i Terrænet for senere, træt og udaset af Dagens Anstrængelser, om Aftenen i Teltet at rentegne og indføre Materialet i Stedet for at tage sig den nødvendige og fortjente Hvile. De astronomiske Positionsbestemmelser, der skulde støtte Itinerar-Opmaalingerne, ere desværre kun faa, fordi en Øjensygdom, Dr. *Hedin* paadrog sig under Bestigningen af Mustag-ata, kun tillod ham faa Observationer. Dr. *Sv. Hedin's* Højdemaalinger og meteorologiske Iagttagelser, der bearbejdes af Dr. *Eckholm* i Stockholm, ere endnu ikke udgivne. Ligeledes maa alle Geografer med Spænding imødesee Publikationen af de videnskabelige Resultater af Dr. *Hedin's* farefulde Undersøgelsesrejser i Pamir samt hans nøjagtige Opmaaling af den vældige Mustag-ata's Gletschere, som skal være noget af det Bedste, der kjendes i den Retning.

T.

Isforholdene i de arktiske Have 1900. Bearbejdet af *V. Garde*, Kaptajn i Flaaden. Paa Opfordring af *den VII internationale geografiske Kongres i Berlin i 1899* og støttet af dennes Forretningsudvalg har det danske meteorologiske Institut søgt at tilvejebringe Oplysninger om den arktiske Drivis i alle de Farvande, som befares af Skibe. I Lighed med tidligere Aar er det lykkedes for *de atlantiske Ishaves* Vedkommende, hvorimod det, som der meddeles, kun delvis er lykkedes for *Bering og Beaufort Harenes* Vedkommende, fordi man ikke naaede at tilstille de amerikanske Fangst-

skibe Skemaer til Udfyldning forinden deres Afrejse fra Stillehavshavnene i Februar 1900, og fordi det har været *Washington Hydrographic Office*, til hvilket man har henvendt sig, vanskeligt at skaffe Oplysninger paa anden Maade.

Imidlertid er der, som tidligere, blevet tilvejebragt

værdifulde Oplysninger fra de arktiske Have, Oplysninger, der ledsages af Kort for Maanederne fra Marts til August inklusive og betegne Resultatet af et omfattende Arbejde, for hvilket der skyldes baade de Institutioner og Mænd, der i Udland og Indland støtte Sagen, samt Bearbejderen Tak.

Mindre Meddelelser.

Premierløjtnant i Flaaden *G. Amdrup* og Cand. mag. *N. Hartz* ere blevne hædrede af „Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi“ med Optagelse i Selskabet som henholdsvis „udenlandsk“ og „korresponderende“ Medlem.

Kommandør *O. Irminger* er af „Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin“ bleven hædret med Optagelse i Selskabet som korresponderende Medlem.